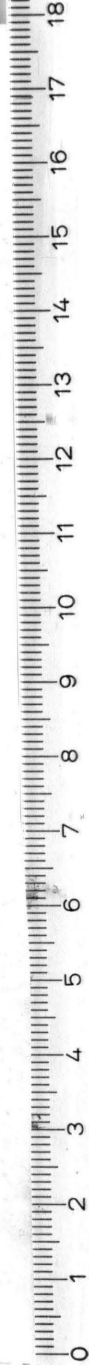

S. CATHARINA

23
Invicta Sapientiae Fortitudo,

SIVE

Mulier fortis in Virgine Sapiente:

D. CATHARINA

MARTYR

PARTHENOSOPHA.

In anniversaria Solemnitate

Coram Senatu Populoque Academico Almæ Cæsareæ Reg:
Universitatis Carolo-Ferdin: Pragensis
in Ecclesia S. Salvatoris

Collegij Cæs: & Academici Soc: JESU Pragæ ad S. Clementem.

Panegyricò celebrata.

SUB RECTORATU

Prænobilis Clarissimi & Excellentissimi Viri

DOMINI

JOANNIS FRANCISCI LÖW ab Erls-
feldt, AA. LL. & Philosophiæ, Juris Utriusque & Medicinæ
Doctoris, Sac: Cæs: Regiæque Majestatis Consiliarij in Alma & An-
tiquissima Universitate Carolo-Ferdin: Pragensi ejusdem Medicinæ Præcos Pro-
fessoris Regij Publici ac Ordinarij, Facultatis Medicæ Senioris, Sacri Lateranen-
sis Palatij Aulæque Cæsareæ Comitæ & Medici, nec non præfatæ Univer-
sitätis Carolo-Ferdin: Pragensis p. r.

RECTORIS MAGNIFICI.

Ab

Erudito Domino AUGUSTINO WODICZKA Bohemo Pilsnen-
si, AA. LL. & Phil: Baccalaureo, Metaphysices & Ethices Auditore ex Convictu
S. Bartholomæi Anno M. DC. XC. VIII.

PRAGÆ, Typis Universitatis Carolo-Ferdinandæ, in Collegio
Societatis JESU ad S. Clementem.

Instituto Superior de Estudos

Mulheres e a Família no Brasil

D. CAETANO DE ALMEIDA

MARIA RIBEIRO

PARTHENOGENESE

Comunicação de Estudos de História da Família
e da Mulher no Brasil

Colégio de Estudos de História da Família

JOHANNIS BRAHMI

Handwritten notes and bleed-through text from the reverse side of the page.

Handwritten notes and bleed-through text from the reverse side of the page.

Handwritten notes and bleed-through text from the reverse side of the page.

ORATIO.

FA in Muliere Magnanimæ fortitudinis semper fuit æstimatio, ea invictæ Magnanimitatis apud omnes Cõmendatio, ut profusis etiam urbium thesauris, expensis Regnorum Provinciarumque gazis, coactõ denique orbis extremi pretiõ licitandam, jam dudum sapiens judicaverit: *Mulierem fortem quis inveniet?* illius quæstio est an querela; *procul procul & de ultimis terræ finibus pretium ejus.* Usque ad eò raras scilicet Amazones habet orbis, quæ vitricem hostibus intentent dexteram, ut auratas Tagi divitias, locupletes Eridani thesauros, & gemmifera Gangis Indici exhaurire hydrophilacia, uni heroæ comparandæ Viragini, parum esse videatur, donec imbellis sexûs probrosa hæc est infelicitas: *Timore pleno parvè in pugnam & ferrum inspicere. Eurip. in Med.* Sed enim quid lamentaris Orator querule? quid Magnanimam inter fœminas, fœminis ipse imbellior, desperas fortitudinem? imortalia tot viraginum Priscarum repete facinora: victoriosas tot gloriosissimarum

Heroidum recordare dexteras, neque adeò Novercam Mulieribus naturam, ut nullam heroò robore, virtute mascula, condecoraret, honestarétque, confitebere. Si generosa Lænarum Civium fabulam cogitabis pectora, si magnanimos Amazonum spiritus auram levem arbitraberis, fortem nihilominus heroámque oportet fateare Virginem, quam inveneris sapientem. Neque ad hoc opus est ultimas exspirantis mundi vestigare plagas, viciniora Latio Mariú scrutare littora, fortem heroámque Mulierem in Virgine reperies sapiente, in Martyre Parthenosopha Catharina: in hac enimverò victricibus inclytam trophæis & laureatis triumphantem adoreis Amazonem, adhucdum suspicit Alexandria, miratur Ægyptus, agnoscit Africa, colit Evropa, & submisso poplite sapientissima Philosophorum Corona veneratur. Apage jam Amazonum tuarum buccinatrix antiquitas! Apage Heroidum tuarum nundinatrix fabulosa vetustas! inania vanæ temeritatis & audaciæ, non magnanimæ fortitudinis crepas nomina: quâ nihil est fortius urbium & orbis domitrice sapientiâ, hac una triumphat Alexandria felicius, quæ, dum brevi compendio in una Virgine Catharina universam complectitur & stringit Græciam, dum in puella plenò fluere cernit alveò quam in tot viris guttatim sese prodentem illa stupuit sapientiam, tantò etiam fortitudine & magnanimitate, eminentiorem, virorum reveretur domtricem, quantò sapientiâ sublimiorem illustrioremque admiratur.

Atque

Atque hoc est Magnifice Rector, Spectabiles Decani, Eximij, Clarissimi, Excellentissimi, Doctissimi que Sapientiæ Præsides & Professores, Alma Cæsarea Regiâque Carolo-Ferdinanda Pragensis Universitas, túque inprimis Inclyta Doctissimâque ad pendendum hodie fortissimæ sapientissimæque Palladi tuæ annum minerval congregata Facultas Philosophica: hoc, inquam, est, quod (dum Catharinæis authorata signis Philosophæ Virginis conlectaris sapientiam, Martyris etiam imitata fortitudinem, secuta magnanimitatem, de profligata triumphos agis ignorantia) mihi in præsentiarum peroraturō dictionis subministras argumentum: Invictam Sapientiæ fortitudinem, Mulierem fortem in Virgine sapiente, verbô: Martyrem Parthenosopham Catharinam. Fave Senatus Populêq; Academice, & insipidum pro rostris oratorem Magnanima fortitudine sustine patienter.

Catharina Martyr Parthenosopha! & quidni hoc ego te nomine? quidni hoc titulo te compellem? dum quidquid est in te cernere, meram sapit Fortitudinem, meram spirat Philosophiam. Si purpuratas cruore regio intueor Cunas, & principali sanguine nobilitatas lego fascias, ecquid amabo dicite affine magis regali Philosophiæ? ea sanè Platonis erat sententia, ut nemini sceptrum fascêsque concederet, neminem regali aptum solio & moderandis natum censeret Populis, nisi Philosophum, neminem denique crederet felicius Regibus philosophari. Est Philosophia ex mente Tullij urbium parens, quid eminentius? est huma-

næ Societatis Fundatrix, quid augustius? est legum inventrix, quid regium magis? est Philosophia Civium salus, moderatrix Populorum, firmamentum Regnorum, tutela Provinciarum, est orbis universi felicitas, quid principalius?

Si nomen examino, quid tam sapiens & Philosophum? quot literis tot ligustris & lilijs puritatem loquitur Catharina: atqui hæc prima Nazianzeno est sapientia, *quâ puro puro jungimur & sociamur. In Apolog.* Si Virginem reipsa specto, quid Philosophiæ, amori studioque sapientiæ est affinius? vos ego hîc saniora ethnicæ superstitionis apello nomina, magna gentilium Philosophorum contestor numina; edicite! edicite! eccur non aliud sapientiæ numen quàm Virginem præfecistis Minervam? eccur non alias studijs Præsides, quam intaminatas præposuistis Camœnas? fallor nisi antiquissimum virginitatis & sapientiæ nexum indicare voluistis. Sed veterum sordescunt fabulæ, christiana aridet veritas. Oculos in Cœlum erige Senatus Populæque Academicæ, quid Angelis in illo doctius quid sapientius? Intelligentiæ ipsæmet sunt, sed & (itâ liceat dicere) Virgines sunt, quando terrenæ Virgines, quæ non nubunt neque nubuntur, Angelis comparantur. Quod si inter felicissimos Beatissimosque Cœli Cives eorum duntaxat scrutemur sapientiam, qui vel inter venerandos eminent Patriarcharum vertices, vel inter divinissimos Prophetarum Cœtus inambulans, vel inter sublimes Apostolici Senatûs dominantur Potestates, vel inter laureata Doctorum glomerati agmina,

reful-

refulgent veluti stellæ, vel inter rubicundas Martyrum phalanges candicant, vel denique inter victrices Confessorum triumphant Exercitus, quos amabo Doctissimos sapientissimósque salutabimus, nisi Virgines? Virgines enim verò sapientiores cæteris, præter omnia noverunt aliquid quod ignorant alij: peregrinum reliquis melos suavissimâ dulcissimâque modulantur harmoniâ. Nunc in terras obtutum reflectite, quis in has ipsâ æterni Patris pellexit sapientiâ? Virginitas; *hec nubes, æra, Angelos, sideraque transgrediens, Verbum DEI* (æterni Patris, intelligite sapientiam & sophiam) *in ipso sinu Patris invenit, totoque hausit pectore. Ambr. l. 1. de Virg.* Deum immortalem! quale quantumque pectus Virginitatis! quod eam intra se capit concipitque sapientiam, quam unus ab æterno concipere potuit immensus paternæ divinitatis sinus. Testem ego hîc omni exceptione majorem, maximum apello Ambrosium, qui geminum paternæ sapientiæ, Unigeniti Filij, illinc à Patre in æternitate geniti, isthinc à Matre in tempore nati, indicaturus uterum: *Sinus, inquit, erat in DEO Patre divinitas, in Matre Virginitas, Serm. 28.* divinissimo videlicet sapientiæ partu fœcundata. Sed longius digressam Catharina Parthenosopha revocat orationem: in qua sic cætera virtutum spectem Catharinæarum decora & ornamenta, ecquid rursus assymbolum magis Philosophiæ? est illa virtutis indagatrix Tullio, est morum Magistra, est vitæ Dux: *neque aliud quidpiam alienum est sapientiæ nisi quod incongruum est virtuti. Ambr: Ep: 36. ad Const.*

Quis

Quis mihi sit dignus sapientis nomine, quæris?

Accipe: cui virtus jam sapit, ille sapit.

Denique si Martyrem contempler Catharinam, quidni dicam Parthenosopham? est namque Philosophia, amara mortis contemplatione & memoriâ, Martyrium quodpiam incruentum; atque hinc dum Parthenosopham hæcenus ostendi Catharinam, Martyrem simul demonstravi, dum sapientem asserui, fortem asseveravi, tam arcto stabilique fœdere sapientia Catharinæ sibi fortitudinem copulavit, ut victrix semper, devicta nusquam, repetitos hostiû infringeret ausus generosior, tela retunderet vehementior, & immanes ferocientis Tyranni furias, indomitam Maximini rabiem domaret gloriosior, sterneret, detriumpharet. Sed nè quæsitô verborum lenociniô invictam sapientis Catharinæ fortitudinem effœminare videar, vestris potius Amazonem Magnanimam spectate oculis Auditores. & ecce! tota in unam Ægyptus glomeratur Alexandriam, tota in unum profani Apollinis delubrum confluit Alexandria: currit cum plebe Senatus, cum senibus juvenus, cum cive peregrinus, cum sacrificulo Imperatore Maximino scelestam numini scelestiori hostiam, quindena super hecatomben ferocium taurorum paria, imperiali ad aras acinace litatura; quis vesanam superstitosæ gentilitatis corrigit irreligionem? corrigit Magnanimitas Catharinæ. Quis improbissimum scelus & illatam vero Numini tam palmarem vindicabit injuriam? vindicabit magnanimitas Catharinæ.

Quis

Quis hostiarum madentem sanguine Maximini sistet dextera-
ram? sistet magnanimitas Catharinæ. Quis tot assuetam
jugulis machæram à coede prohibebit? corriget, vindica-
bit, sistet, prohibebit magnanimitas Catharinæ. Et en!
ut probrosam gentilium sacrificiorum detestata immanita-
tem, impiam scelestissimorum rituum execrata superstitionem,
per densos Idololatrarum cuneos irrumpit in delu-
bum; non illa imperialem Cæsaris veretur trabeam, non ar-
dentem Tyranni expavescit vultum, non fulminantes Ma-
ximini horrescit oculos, non promptas in vindictam ma-
nus, non strictum in neces timet acinacem; non futuris
tormentorum absterretur cruciatibus; quin Maximinum
conspicata belluino jam contaminatum sanguine, generosa
interpellet apostrophe: Siste, inquit, Maximine! itane
verò Augustum orientis caput, tot Africæ verendum natio-
nibus, tot Populis metuendum, scdissimis dæmonum lar-
vis in probrosissimam tui ipsius atque Imperij Romani
Ignominiam turpissimè submittes? itane verò honores Di-
vum, Deique cultum ijs impunè deferes? qui cùm inter
mortales agerent, vitam propudiosissimis moribus scelestis-
simaque libidine contaminârunt? O! Cymmerias erro-
rum tenebras! Uno veròque contempto Numine, innume-
ros de averni specu protrahere & adorare deastros: Vah ne-
fas! Maximine siste! Imò verò siste tantisper impetum ne-
que tui Catharina penitus obliviscere; quid agis? audi!
specta! non expavescis glomerata gentilium agmina Cæsa-
rem

rem Deosque vindicatura? ridet. Non contremiscis ad
fangvinantes sacrificulorum Machæras? contemnit. Non
Maximini te movent furia? nil movetur. Non minæ, non
te terrent Catastæ? exoptat. Ergò age, fortitudinem tu-
am deinceps exere Catharina! progredere! quò furiosâ
Maximini te vocat rabies, in theatrum, jam scena magna-
nimitatis panditur, & O! Deum immortalem! quale pro-
scenium! durefcit in ferrum, rigescit in lanceas, crudescit
in enses, curvatur in rotas, exurgit in Cruces, accenditur in
flammas, tenuatur in taureas, livescit in virus, in scorpios
animatur, vides hæc & impeterrita spectas Catharina? vide
vide ut scena acuitur in pectines, globatur in grandines,
horrescit in ungulas, asperatur in ferras, ardescit in fulgu-
ra, lapidescit in fulmina, fulgurat, tonat, fulminat, & adhuc
non moveris Catharina? sed quid video? quid specto Au-
ditores! Catharinam in terras curvantem genua intueor,
lacteamque cervicem sub cruento insanientis Tyranni gla-
dio fatalem ictum præstolari; jam Purpuratus carnifex
torvo vultu exporrigit oculos, cohorrescite ad monstrum!
colligit in venas rabiem, contremiscite! enses vibrat, ex-
pallefcite! ictum intentat, heu ferrum cohibere spectato-
res! Sed actum est, jam cecidit, jam jacet Catharina! &
hæc Catharinæ de Maximino triumphatrix est magnanimitas?
hæc invicta sapientiæ fortitudo? Sic est! imbellem
sanè proficerer sapientiam si morte vinceretur; vivit hodie-
dum victoriosa Catharinæ magnanimitas & profuso lacte
sapi-

sapientis Virginis in fortem enutritur Mulierem, desævientis Loethi cessura periculis, nisi fatalibus extremum quoque spiritum cederet catactis. Io triumphâ Catharina! Magnanima sapientiæ tuæ fortitudo nunquam patuit magis, quàm cum devicto prius ad aras Maximino, superatis dein quinquagenis Ægypti sapientibus, mortem denique ipsam generosè mortua, detriumphâsti.

Nunc ad te mea convertitur Oratio inclÿta sapientum Corona Almæ Cæsareæ Regiæque Universitatis Carolo-Ferdinandæ Pragensis Senatus Populæque Academicæ: dùmque tu laureatas Amazoni tuæ Parthenosophæ Martyri Catharinæ gratularis adores, sine tibi ut magnanimam gratuler Catharinam; illa invictæ sapientiæ tuæ pretiosum usque hodie distillat oleum & ceroma, quò delibuta luctatrix sapiens & Magnanima, Catharinæo perennes nomine, gloria, & honore.

DIXI.

